

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XCI. Varia ex præmissis Corollaria derivantur. Primum: Illicitum est
in Sacramentis conficiendis, relicta vi1a certâ (dum supperis) extra casum
necessitatis sequi opinionem probabilem, vel ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

scientia tamen tuas asserit; ac proinde cæcis, id est falsam & æternæ legi contrariam regulam sequentibus, immanitatem à peccato, & securitatem spondet, falsa & erronea est: Scriptura contraria, summam humanarum actionum regulam, legem scilicet æternam destruit: divina legis, & Evangelicæ veritatis amorem, & studium extinguit: utriusque necessitatem evanuat, & perniciosam in hominum mentibus securitatem ingenerat.

III Quod censura ista de Probabilismo asserit, per eum destrui primam & summam humanarum actionum regulam, legem scilicet æternam, solidis argumentis ostendimus etiam in Probabiliorismo quadrare. Lex quippe æterna sic est prima summaque actionum humanarum regula, ut Theologi passim omnes cum S. Thoma I. 2. q. 19. a. 4. doceant, rationem humanam non esse regulam voluntatis humanæ, nisi quatenus conformis est legi æternæ. Verum hoc evertitur, si probabilioritas legi æternæ contraria, humanæ voluntatis secuta esse possit regula. Nam excusari poterit, quod lex æterna damnat, & securitatem procurator dare poterit iis quibus non dat supremus Dominus, nec condemnabuntur omnes qui dissonam à lege æterna vitam duxerint; alia quoque erit salutis via, quam divinæ legis custodia; & jam amplius necesse non erit, cum Sanctis orare, *Doce me justificationes tuas; legem pone mihi viam justificationum tuarum: deduc me in semitam mandatorum tuorum: veritatem tuam doce me;* sed solum, *doce me probabilioritatem,* &c. Sed hac de re satis dictum est supra.

C A P U T XCI.

Varia ex præmissis Corollaria derivantur. Primum: Illicitum est in Sacramentis conficiendis, relicta viâ certâ (dum suppetit) extra casum necessitatis sequi opinionem probabilem, vel etiam probabilioris de eorum valore, etiam ubi non periclitatur salus proximi, sed solum valor Sacramenti.

III² **E**X dicendis in præsentî Corollario novum robor accipient quæ in superioribus dicta sunt de illicito usu opinionis etiam probabilioris de licito, saltem in materia juris naturalis. Si enim licitus esset usus opinionis probabilioris de licito; quidni similiter licitus esset usus opinionis probabilioris de valore Sacramenti? An propter periculum nullitatis, cui Sacramentum exponeretur? At si cavere nos oportet periculum nullitatis Sacramenti, & in materia justitiæ, cavere periculum injustitiæ contra proximum, &c. alia ratio non est, nisi quia cavere nos oportet periculum violandæ legis divinæ. Quæ ratio locum habet in omni materia legis naturalis, ubi solum agitur de licito. Tolle enim rationem illam, tam erit licitum, in materia Sacramentorum, justitiæ, &c. sequi opinionem probabilioris, quam in quacumque alia materia juris natura-

lis. Et si in alia materia sequens opinionem probabilioris non exponat se formali & morali periculo violandæ legis æternæ, sed solum materiali & physico; idem pari ratione dici poterit in quacumque alia materia.

Et idèd magis consequenter Medina, Alanus, aliique non pauci apud Ildephonsum Baptistam I. 2. to. 3. disput. 208. n. 770. & Dianam p. 4. tr. 4. resol. 4. & p. 9. tr. 7. resol. 59. licitum esse censent, in Sacramentis conferendis sequi opinionem etiam minùs probabilem, & minùs tutam, non obstante periculo nullitatis Sacramenti. Sed quia usus istius opinionis nedum Sacramentum exponeret periculo nullitatis, sed & proximum periculo damnationis, alii Doctores eandem opinionem limitantes, dixerunt licitum esse usum opinionis probabilis de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi veteret lex, conventio, vel periculum damni gravis; nec proinde usui illi obviare periculum Sacramenti, at salutis proximi dumtaxat. Idèdque ab usu illo solum abstinendum in collatione baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis: quia nimirum periclitante valore istorum Sacramentorum, salus proximi periclitatur.

Verùm opinionem istam reprobavit, nostramque assertionem probavit Ecclesia, dum per Innocentium XI. damnavit hanc propositionem: *Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id veteret lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententiâ probabilis tantum utendum non est in collatione baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.*

Et ratio improbandi hanc opinionem est 1°. quia sicut charitas in proximum vetat, ne extra casum necessitatis Sacramentum exponamus periculo frustrati effectûs; sic religio in Deum (Sacramentorum Authorem) vetat ne, extra casum necessitatis, Sacramentum exponamus periculo frustrati valoris. Et sicut charitas proximi obligat, ut dum non possumus ex toto cavere periculum alienæ salutis, saltem illud caveamus quantum possumus, ita ut proximi salutem minori periculo exponamus, ac fieri potest: sic Sacramenti religio obligat, ut dum ex toto non possumus cavere periculum nullitatis Sacramenti, saltem illud caveamus quantum possumus, ita ut Sacramenti valorem minori periculo exponamus, ac fieri potest.

2°. quia Minister Sacramentorum, eo in ministerio, Christi personam sustinet. At verò non satis reverenter Christi personam sustinet, qui verba ejusdem Christi, id est Veritatis nomine prolata, sine necessitate exponit probabili vel probabiliori periculo falsitatis & irritationis: quemadmodum Legatus non satis reverenter sustinet personam Regis, si verba, Regis nomine prolata, sine necessitate, tali periculo exponat.

3°. sicut merito argueretur irreverentiæ in Deum, qui in Dei cultu adhiberet ceremonias

probabiliter, vel probabilius profanas, & gentiles, dum posset adhibere certò christianas & sacras; & qui adorationi exponeret hostiam probabiliter, vel probabilius non consecratam, dum posset adhibere certò consecratam: ita & ille qui in Sacramentis administrandis adhiberet materiam vel formam probabiliter vel probabilius invalidam, dum posset adhibere certam.

1118 4°. denique quia maximè in ejusmodi locum habet Magistralis Augustini regula, *tene certum, dimitte incertum*. L. 50. Homil. 41. Item *graviter peccat quis in rebus ad salutem animæ pertinentibus, vel eo solo quòd certis incerta proponit*. L. 1. de Baptismo contra Donatist. c. 3.

1119 Dixi *circa necessitatem*: conveniunt quippe Theologi in necessitate, dum adhiberi nequit materia certa, seu aliud requisitum ad valorem, v. g. dum puer moritur, nec adest copia aquæ, nisi rosacæ, tunc Sacramentum administrari posse in materia, seu alio ad valorem requisito, solum probabiliter, dummodo tunc adhibeatur probabilior, quæ adhiberi potest. Cùm enim Sacramenta instituta sint pro salute hominum, non contra, quando simul vitari nequit periculum Sacramenti, periculumque salutis proximi, istud potius vitari debet quàm illud, nec tunc fit irreverentia Sacramento, utpote quod non temerè, sed prudenter & ex necessitate exponitur periculo.

CAPUT XCII.

Secundum Corollarium: Non est licitum scienter (extra casum necessitatis) absolvere poenitentem, solum formidolosè attritum.

1120 **P**Atet ex dictis capite præcedenti: cùm non solus animarum zelus, nec sola charitas in proximum, sed & religio in Deum postulet, ut quoad fieri potest, in administratione Sacramenti Pœnitentiæ, sicut & aliorum Sacramentorum, certa incertis præferantur, nec proinde Sacramentum administraretur in materia probabiliter, & incerta, dum adhiberi potest certa. In ejusmodi namque rebus ad salutem animæ pertinentibus graviter quis peccat, vel eo solo quòd certis incerta proponit. De quo ne dubium superesset, Ecclesia damnavit propositionem, quæ dicit, *non esse illicitum, in Sacramentis conferendis, sequi opinionem probabilem de valore illius, relicta incertiore, &c.* damnandoque declaravit practicè probabile non esse, quòd liceat adhibere materiam Sacramenti solum probabilem, seu probabiliter sufficientem ad valorem Sacramenti, ubi materia certa suppetit.

1121 Cùm igitur contritio vel attritio sit materia, vel quasi materia Sacramenti Pœnitentiæ; illud administrare contrito, vel attrito, contritione vel attritione solum probabiliter sufficiente, est illud administrare in materia vel quasi materia incerta, solumque probabiliter, dum adhiberi potest certa. Quod cùm (se-

cundum Ecclesiæ doctrinam) non liceat, nec practicè probabile sit quòd liceat, secundum eandem Ecclesiæ doctrinam practicè probabile non est, quòd liceat scienter administrare Sacramentum Pœnitentiæ solum attrito attritione formidolosà: utpote cujus sufficientia non est certa, ne moraliter quidem, sed ambigua & probabilis dumtaxat. Si enim S. Thomas quodlib. 9. a. 15. jure ambiguum pronuntiavit opinionem, de licita beneficiorum polygamia, ex eo quòd circa illam invenirentur Theologi Theologis, & Jurista Juristis contraria sentire (*Veritas, inquit, ambigua est... in hac questione. Cùm enim hac questio ad Theologos pertineat, in quantum dependet ex jure divino, vel ex jure naturali; & ad Juristas, in quantum dependet ex jure positivo: invenimur in ea Theologi Theologis, & Jurista Juristis contraria sentire*) jure majori ambigua pronuntiatur opinio de sufficientia attritionis purè formidolosæ, non solum ex eodem, seu simili fundamento (ex eo scilicet quòd in ea inveniantur Theologi Theologis, Episcopi Episcopis, Academia Academiis, Scholæ Scholis contraria sentire, nec ulla sit questio tam solemniter in Scholis controversa, quàm ista, ut totus Orbis Catholicus novit) sed & quia tota omnino Antiquitas opinioni illi contradicit, uti videbitur to. 3. lib. 5. ubi hac de re plura.

CAPUT XCIII.

Corollarium tertium: Extra casum necessitatis non est licitum Confessario poenitentem absolute secundum opinionem incertam & probabilem dumtaxat de sua jurisdictione; nec poenitentem licitum est tali Confessario peccata sua confiteri. Nisi ipsi foveat error communis, cuiusque coloratus proveniens à legitimo Superiore.

1122 **P**Robatur, quia non est licitum in Sacramenti conferendis & suscipiendis sequi opinionem probabilem de ejus valore, relicta tutiore. Ergo non est licitum in collatione vel susceptione Sacramenti Pœnitentiæ sequi opinionem probabilem de jurisdictione Ministri, relicta tutiore. Quippe sequi opinionem probabilem de Ministri jurisdictione, est sequi opinionem probabilem de Sacramenti valore. Cùm jurisdictionis requisita sit ad valorem Sacramenti, uti constat ex Tridentino sess. 14. c. 7. definiente, *nullius momenti esse absolutio-nem, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem*. Si ergo jurisdictionis solum sit probabilis & incerta, valor Sacramenti solum erit probabilis & incertus. Ergo Sacramentum manifesto exponitur periculo nullitatis, & poenitens manifestè exponitur periculo amittendæ salutis, seu peccatorum suorum remissionis. Quod enim plures aiunt, in casu probabilis opinionis, si fortè à parte rei falsa sit, suppleri ab Ecclesia jurisdictionem: vel non est verum, vel saltem non est certum, sed